

Podzimní škola Zdravých měst, Ostrava, 18.10.2023
Jan Malý Blažek, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

PARTICIPATIVNÍ BYDLENÍ

**Spolupráce obyvatel na výstavbě a
správě bydlení**

01

KONTEXT

Krize nedostupnosti bydlení

NEDOSTUPNOST BYDLENÍ

V Evropě se **nejistota v bydlení** týká poloviny domácností

V ČR po roce 2016 výrazný růst:

- cen nemovitostí
- nabídkového nájemného
- nákladů na výstavbu či údržbu bydlení

Příjmy domácností rostou (výrazně) nižším tempem

Ohrožené jsou domácnosti aktuálně vstupující na trh;
nejohroženější skupiny: samostatně žijící seniorky a senioři;
rodiny s jedním živitelem (a s dětmi), mladí dospělí

ŘEŠENÍ NEDOSTUPNOSTI BYDLENÍ

Podpora rozvoje majetko-právně, finančně, sociálně a prostorově **různorodých forem bydlení** umožňující efektivní a spravedlivou veřejnou podporu a spolupráci aktérů (stát, obce, soukromý sektor, domácnosti).

REFLEXE POLITIK

MMR ČR

Příprava **dotačních titulů**: financování obecního i soukromého dostupného nájemního bydlení = potřeba rychlosti (čerpání z NPO)

Příprava **zákona** o podpoře v bydlení; revize zákona o obchodních korporacích = dlouhodobá perspektiva

Příprava “**regionálních center**” - podpora land developmentu (od 2024) → mj. podpora participativních forem bydlení

REFLEXE POLITIK

EU

NOVÝ EVROPSKÝ BAUHAUS

<https://new-european-bauhaus.europa.eu/>

“By creating bridges between different backgrounds, cutting across disciplines and building on **participation at all levels**, the New European Bauhaus inspires a movement to facilitate and steer the transformation of our societies along three inseparable values:

- **sustainability**, from climate goals to circularity, zero pollution, and biodiversity
- **aesthetics**, quality of experience and style beyond functionality
- **inclusion**, from valuing diversity to securing accessibility and affordability”

02

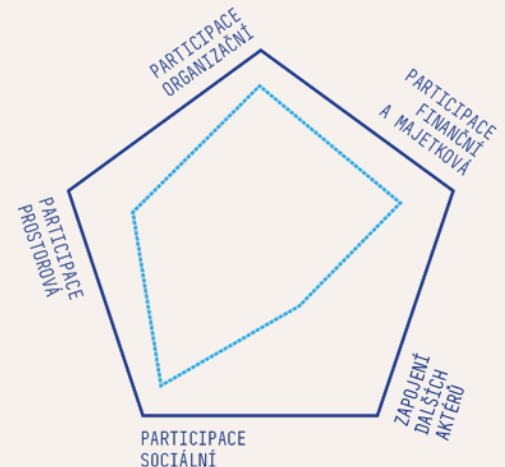
CO JE TO PARTICIPATIVNÍ BYDLENÍ

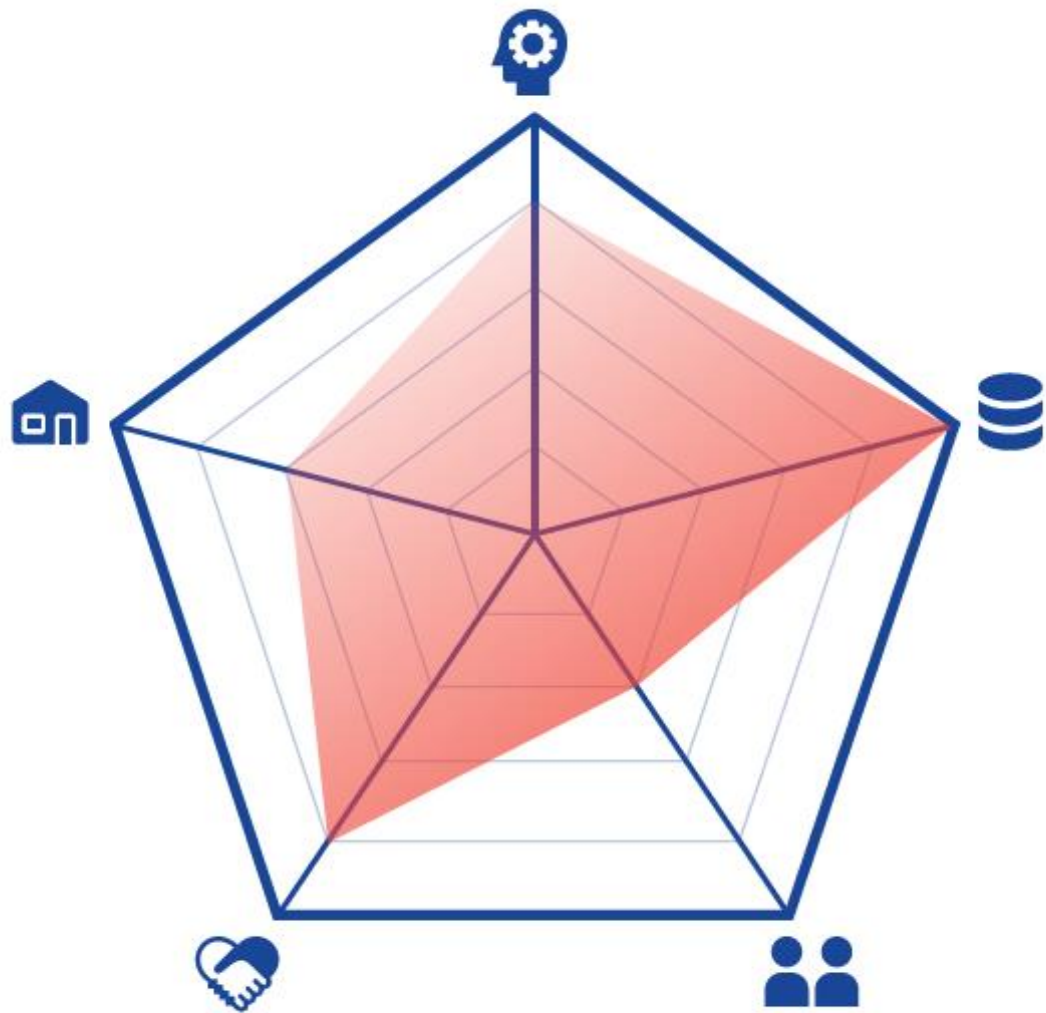

Z POHLEDU OBYVATEL

Participativní bydlení je **zastřešující koncept pro formy bydlení**, kde se více domácností demokraticky rozhoduje, zda a jak spolupracovat a sdílet alespoň v jedné z těchto oblastí

- majetková práva a finance
- prostorové uspořádání
- soužití, vybavení, služby
- organizaci projektu
- zapojení dalších aktérů (obce, soukromý sektor)

KUCHYŇ/JÍDELNA ✓

ZAHRADA ✓

SPOL. MÍSTNOST

TĚLOCVIČNA/WELLNESS

DIĽNA

DĚTSKÉ HRŠTĚ

POKOJ PRO HOSTY ✓

KOLÁRNA

PRADELNA

KOMERČNÍ PROSTORY K PRONÁJMU

MODELY PARTICIPATIVNÍHO BYDLENÍ

COHOUSING

BAUGRUPPE

DRUŽSTEVNÍ BYDLENÍ

OBECNÍ PARTICIPATIVNÍ BYDLENÍ

SOCIÁLNÍ PARTICIPATIVNÍ BYDLENÍ

SÍŤ NÁJEMNÍKŮ

PARTICIPATIVNÍ BYDLENÍ Z POHLEDU OBYVATEL JE „VÍC NEŽ BYDLENÍ“

- finančně dostupné bydlení
- dobré sousedství
- pracovní příležitosti
- sdílená péče
- sdílená ekonomika

Z POHLEDU OBCE

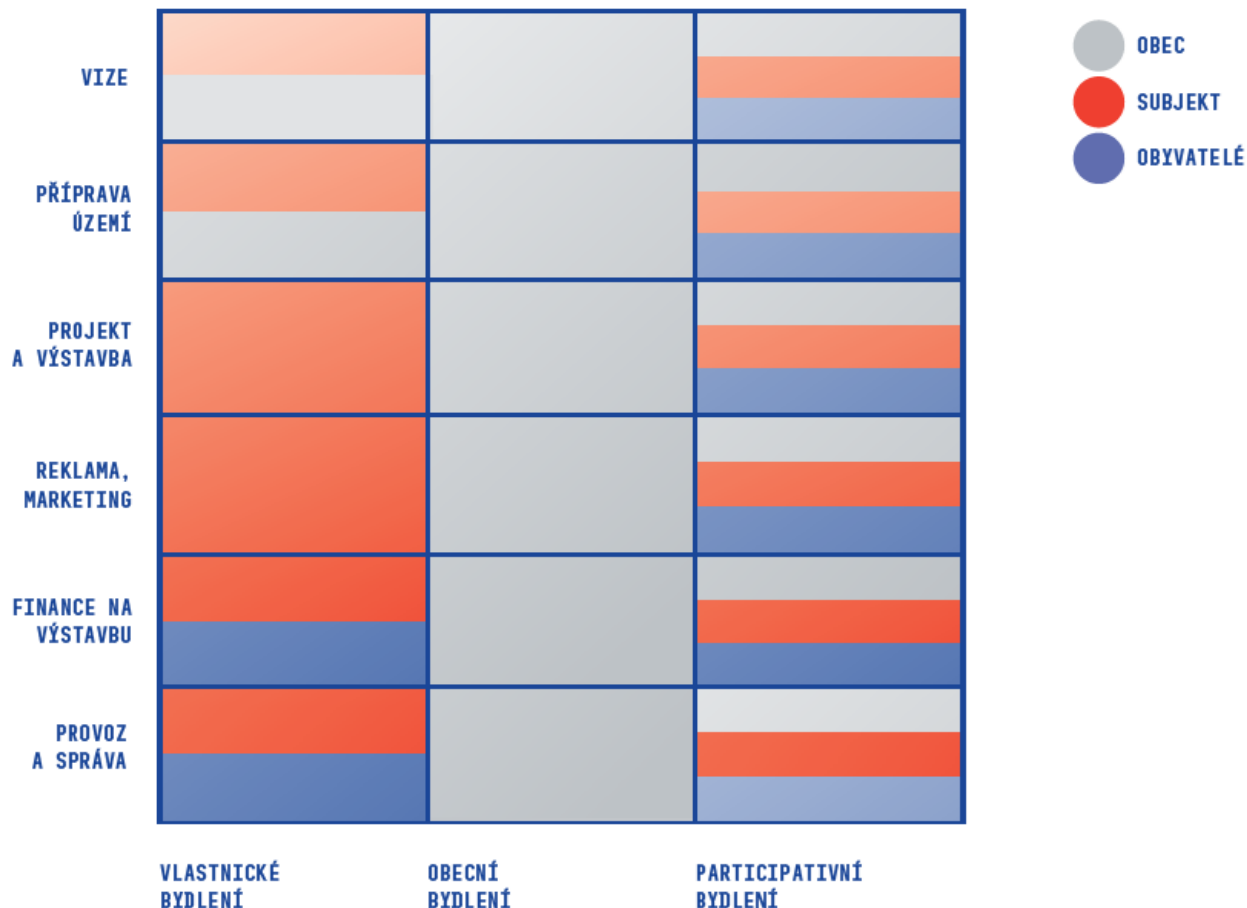
Participativní bydlení znamená, že do přípravy projektu, podílu na investici nebo do správy bydlení jsou zapojeni obyvatelé.

Variety veřejné podpory - liší se mírou zapojení obce a obyvatel

- poradenství a konzultace
- strategická podpora
- příprava území a soutěž
- poskytnutí pozemku/budovy
- společný projekt
- obecní bydlení s participativním programem

SCHÉMA ROZDĚLENÍ KAPACIT MEZI AKTÉRY

PARTICIPATIVNÍ BYDLENÍ Z POHLEDU OBCÍ JE „PŘIPRAVENÉ BYDLENÍ“

PŘÍPRAVA OBYVATEL

- znalost preferencí a potřeb, zapojení do procesu, facilitace, projektový management

PŘÍPRAVA LOKALIT

- územní studie, multikriteriální analýza, urbanistická studie

PŘÍPRAVA ZÁMĚRU:

- soutěž, výběrové řízení

MOŽNOSTI

- Variabilita řešení (pro obce i obyvatele)
- Finanční úspory
- Kvalita sousedství
- Sociální síť
- Environmentální přínos
- Stabilita

LIMITY

- Náročnost na kapacity
- Výzva participace se zranitelnými skupinami
- Novost

03

O PROJEKTU

MOŽNOSTI A LIMITY SOCIÁLNĚ A ENVIRONMENTÁLNĚ UDRŽITELNÉHO PARTICIPATIVNÍHO BYDLENÍ V ČR

JIHLAVA
LIBEREC

PARDUBICE
HRÁDEK N. N.

PSÁRY
OPAVA

AKTIVITY PROJEKTU

Výzkumné workshopy v partnerských městech - Psáry, Liberec, Jihlava, Pardubice, Opava; celkem 126 účastníků a účastnic

Celostátní **explorativní dotazníkové šetření** - celkem přes 2000 respondentů, přes 1000 kompletně vyplněných dotazníků.

Exkurze se zástupci měst a dalších aktérů do Lipska, Berlína a Vídně na modelové projekty

Prezentace konceptualizace PB na domácích a mezinárodních **konferencích**

Spuštění **projektového webu** <https://participativnibydeni.cz/>

HLAVNÍ VÝSTUPY

METODIKA PRO OBCE

MANUÁL PRO OBYVATELE

POLICY PAPER

SOUHRNNÁ VÝZKUMNÁ ZPRÁVA

DOPORUČENÍ PRO PARTNERSKÁ MĚSTA

PARTICIPATIVNÉ
BYDLENÉ

T A
C R

VÍTEJTE

Začínáme v 16:30

MSTI P.Š. M.Š. ADRIKA FUA TUL Jihlava

04

CO SE DOZVÍTE ZÍTRA

WORKSHOP: PARTICIPATIVNÍ BYDLENÍ VE MĚSTECH

13:30 - 15:30

Dozvíte se, jaké jsou preference obyvatel v otázkách participace

Ukážeme vám příklady realizací ze zahraničí

Představíme vám metodiku pro obce a varianty koncepční a investiční podpory

Ukážeme si, jak na to

“JAK NA TO”

Jak oslovit a zapojit obyvatele

Jak na organizaci a soužití

Jaký zvolit právní model

Jak na přípravu projektu

KONFERENCE: PARTICIPATIVNÍ BYDLENÍ

01/12/2023

FA ČVUT V PRAZE

T A M U N I
Č R F S S

ČVUT
FA

 Sociologický ústav
Akademie věd ČR

 ARNIKA

FUA TUL

DĚKUJI ZA POZORNOST

Mgr. Ing. Jan Malý Blažek
Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita
maly-blazek@fss.muni.cz
info@participativnibydeni.cz

Registrujte se na konferenci:
<https://participativnibydeni.cz/konference/>

